

www.ketab.ir

■ کابل تا بلخ

۷	پیشگفتار
۱۳	باختر زمین
۱۴	داستان عجیب!
۱۸	آماده سفر
۲۲	کابل
۲۶	نگاهی گذرا به اشغال افغانستان ۱۹۸۰
۳۱	۲۶ شهریور
۳۵	تیم «سالنگ»
۴۲	۲۵ شهریور
۴۵	داستان بنای «ار شریف»
۵۲	۲۶ شهریور ماه
۵۵	دیدار شهر غیب
۵۶	بازار مزار شریف
۵۸	۲۷ شهریور ماه ۸۱
۶۷	۲۸ و ۲۹ شهریور ماه ۸۱
۷۱	۳۰ شهریور ماه ۸۱
۸۰	سی و یکم شهریور ماه و یکم مهر ماه
۸۱	یکم مهر ماه
۸۶	منابع و مآخذ

■ مقدمه

حمد و سپاس خداوند که مرا یاری نمود تا بخش‌های کوچکی از زمینش را سیر کنم و سرنوشت اقوام و گذشتگان را بینم و بر تجربیاتم بی‌افزایم و با توجه به اینکه سفری زیادی قبل از سفر به افغانستان داشتم و در صدد بودم سفرنامه‌های آنها را به چاپ برسانم بعد از سفر به دیار بلخ و برخورد با فرهنگ و زندگی مردم صمیمی و دوست داشتنی از یک سو و وقوع اتفاقات جالب و گفتگو در مورد جهان‌های موازی از سوی بعضی از دوستان تصمیم گرفتم سفرنامه‌ی کابل تا بلخ را زودتر منتشر نموده و از تجربیات بسیار ارزشمندی که برای اهل مطالعه بنویسم در تنظیم این سفرنامه دوستان زیادی لطف کرده و همکاری نمودند که در پایان بر خود فرض می‌دانم از دوست عزیزم جناب آقای صادق کریمیا از نویسندگان موفق کشورمان و همچنین برادر فرهیخته و عزیزم جناب آقای سید رضوی مدیر محترم انتشارات فرهنگ رضوی و همکاران ایشان در تنظیم و تدوین نهایی و چاپ و انتشار این کتاب سپاس و قدردانی خود را تقدیم نمایم.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار

بهار ۱۳۹۷

سید محمد رضوی

■ پیش درآمد

خواننده گرامی سفرنامه کابل تا بلخ تجربه ای بسیار ناب از سفر به کشوری است بسیار پهناور و با فرهنگی غنی و قدمتی ۵۰۰۰ ساله و با کشور ما ایران ارتباط داشته و با فرهنگ و تمدن ما آمیخته است. کشور افغانستان را میتوان یک کشور کوهستانی نامید که در آن سلسله کوه‌های مهم از قبیل هندوکش بیشتر مناطق آن را فرا گرفته و رودخانه‌های بسیاری از نقاط کشور را حاصل خیز کرده است بعضی از مناطق آن ریگستان است از لحاظ آب و هوایی قسمتی گرم و قسمتی سرد است تا قرن هجدهم میلادی افغانستان دارای ریاست سیاسی نبوده زیرا قسمتی به هند و قسمت شرقی آن به ایران تعلق داشته از لحاظ سیاسی افغانستان دارای هفت ولایت و هفت حکومت بوده ولی آن دارای ۳۴ ولایت (استان) و حدود چهارصد ولسوالی (شهرستان) است هر ولایت توسط یک والی اداره میشود و هر ولسوالی بدست یک ولسوال که از سوی والی انتخاب میشود اداره میگردد در هر ولایت یک شورای ولایتی وجود دارد که اعضای آن در انتخابات عمومی انتخاب میشوند نقش شوراهای ولایتی مشارکت در برنامه‌ریزی‌های توسعه ولایت و نظارت بر ارزیابی عملکرد نهادهای دولتی ولایت است بر اساس اصل ۱۴۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان شاروال‌ها (شهردارها) نیز باید با انتخابات برای یک دوره چهار ساله تعیین می‌شوند نظام حکومتی افغانستان جمهوری اسلامی نام دارد و از سه قوه اجرائیه و قانونگذاری و قضائیه تشکیل میشود افغانستان یک نظام ریاستی است

که در آن رئیس جمهور رئیس کشور و حکومت است و شورای ملی افغانستان نهاد قانون گذاری این کشور از دو مجلس به نام های ولسی جرگه (مجلس سفلی) و مشرانو جرگه (مجلس علیا یاسنا) تشکیل می شود انتخابات ولسی جرگه (مجلس نمایندگان) در سطح ولسوالی ها ای افغانستان به صورت انتخابات سراسری انجام می شود این مجلس ۲۴۹ نماینده دارد در مشرانو جرگه ۱۰۲ نماینده عضویت دارد یک سو آنها توسط رئیس جمهور انتخاب می شود و هر ولایت در مشرانو جرگه دو نماینده دارد انسان متأسفانه یکی از کشورهای توسعه نیافته جهان است به دلیل سه دهه جنگ و خرابی این کشور از آبادانی و پیشرفت باز مانده است تولید مواد مخدر در افغانستان از زمان جنگ معانسان به حدی است که عمده ترین محصول صادراتی این کشور مرفین یا تریاک است به گزارش سازمان های بین المللی بخش عمده تریاک جهان در این کشور تولید می شود این کشور دارای معادن غنی بسیاری چون طلا، لاجورد، زمرد، فیروزه، و زغال سنگ است که در نوع خود در جهان بی نظیر است افغانستان کشوری زراعتی و با ظرفیت بالای دام پروری است که حدود ۶۰ درصد لبنیات مورد نیاز این کشور در داخل تولید می شود صنایع دستی آن شامل قالی بافی، فرش های دستی، گلیم، نم دیانماد و جاجیم بافی می باشد افغانستان به دلیل عدم دسترسی به آب های آزاد فاقد بندر و کشتیرانی است و تنها رودخانه مرزی آمودریا از این قانده مستثناست که آن هم به سبب عدم توجه کافی هیچ بهره ای برای این کشور ندارد.

در سال ۲۰۱۲ جمعیت افغانستان ۳۱ میلیون و ۱۰۸ هزار نفر برآورد شده که این رقم شامل حدود ۲/۷ میلیون مهاجر افغان مقیم ایران و پاکستان هم می‌شود. جمعیت افغانستان در سال ۱۹۷۹ سال آغاز جنگ داخلی ۱۵/۵ میلیون نفر یعنی نصف این تعداد بود. تنها شهر میلیونی افغانستان پایتخت آن کابل است که بر اساس برآورد سال ۲۰۱۱ بیش از ۳ میلیون و ۷۱ هزار نفر جمعیت داشته‌است. پس از کابل هم قندهار، هرات، مزار شریف، جلال‌آباد، لشکرگاه، تالقان، خوست، شبرغان و غزنی به ترتیب پرجمعیت‌ترین شهرهای افغانستان هستند. ۲۳/۵ درصد جمعیت افغانستان در سال ۲۰۱۱ شهرنشین بوده‌اند. رشد شهرنشینی بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵ حدود ۴/۴ درصد در سال برآورده شده‌است. بان مادری حدود نیمی از افغان‌ها لهجه‌های مختلف فارسی و حدود چهل درصد داری و دوزبانگی هم بسیار رایج است. زبان مردم لزوماً با قومیت آن‌ها همسان نیست. برخی از پشتوها، به ویژه در شهرها به زبان دری صحبت می‌کنند و برخی از پیرپش‌وها به زبان پشتو را انتخاب کرده‌اند و دوزبانگی نیز بسیار شایع است. فارسی دری بیشتر بر دو به خانواده زبان‌های هندواروپایی تعلق دارند. واما حجوم رایج شدن فرهنگ زبان یگانه امروزه ورود واژه‌های انگلیسی به زبان روزمره و حتی رسمی در افغانستان رو به افزایش پیدا کرده و بسیاری از شهرنشینان افغانستان در گفتگوهای روزانه واژه‌های مختلف انگلیسی به کار می‌برند. بسیاری از فروشگاه‌ها نیز نام‌های انگلیسی را بر خود نهاده و علاوه بر آن شماری از صاحبان فروشگاه‌ها نیز تمایل دارند تا فاکتورهای اجناس

فروخته شده را به زبان انگلیسی بنویسند. به سبب ارتباطات ریشه دار فرهنگی، ایران نقش مهمی در سیاست خارجی افغانستان دارد، علاوه بر این ایران یکی از بزرگ‌ترین طرف‌های تجاری افغانستان است. پس از سرنگونی طالبان و روی کار آمدن نظام سیاسی جدید در افغانستان روابط تجاری افغانستان و ایران افزایش سمگیری داشته‌است. البته این روابط تاکنون بیشتر صادرات ایران به افغانستان بوده‌است. ایران در افغانستان در زمینه مبارزه با مواد مخدر و بازسازی شبکه حمل و نقل افغانستان کار می‌کنند. خوانندگان محترم بخاطر اینکه در متن کتاب کمتر به مسایل کلی پرداخته‌ام و بیشتر سعی در انتقال مشاهدات خود بصورت مستند در این سفرنامه داشته‌ام در بیشتر موارد به خلاصه‌ای از اطلاعات کشور افغانستان برای آشنایی بیشتر شما عزیزان پرداخته‌ام. امیدوارم از خواندن این سفرنامه لذت ببرید.

سید محمد رضوی